

- BOUDOT, J.-P., G. GRAND, H. WILDERMUTH & C. MONNERAT, 2017. *Les libellules de France, Belgique, Luxembourg et Suisse*. 2nd ed. Biotope, Mèze (Collection Parthénopée), 456 str.
- BROCHARD, C., E. VAN DER PLOEG, R. SEIDENBUSCH & D. CHELMICK, 2013. The identification of the exuviae of the genus *Trithemis* (fam: Libellulidae) found in Europe. *Boletín Rola* 2: 5–25.
- DIJKSTRA, K.-D. B., A. SCHRÖTER & R. LEWINGTON, 2020. *Field guide to the Dragonflies of Britain and Europe (2nd ed.)*. Bloomsbury Publishing, London, 336 str.
- FARKAS, S., 2017. A *Trithemis annulata* (Palisot de Beauvois, 1807) előfordulása Magyarországon. *Folia Hist.-Nat. Mus. Matra.*: 41: 9–10.
- GHEZA, G., G. ANCARANI, C. CHIARI, C. CORAZZATO, C. GALLIANI, A. MINICÒ, F. SACCHI, F., M. L. SAND & A. PIGLIA, 2019. Breeding of *Trithemis annulata* in quarry lakes in the continental area of Italy (Odonata: Libellulidae). *Libellula* 38(3/4): 137–155.
- KALKMAN, V.J., E. RISERVATO & S. HARDERSEN, 2015. *Trithemis annulata* (Palisot de Beauvois, 1807). V: Boudot, J.-P. & V.J. Kalkman (Ur.), Atlas of the European dragonflies and damselflies. KNNV Publishing, Utrecht, str. 313–315.
- KOREN, T., K. KOLLER ŠARIČ & L. KELAVA, 2022. The first records of *Trithemis annulata* (Palisot de Beauvois, 1807) (Odonata: Libellulidae) in Croatia. *Nat. Croat.*: oddan rokopis.
- SMALLSHIRE, D. & A. SWASH, 2020. *Europe's dragonflies, A field guide to the damselflies and dragonflies*. Princeton University Press, Oxfordshire, 360 str.
- VINKO, D., 2021. Poročilo o delu skupine za kačje pastirje na RTŠB 2021 – Otlica. *Erjavecija* 36: 33–52.
- VINKO, D. 2022. Kačji pastirji na krilih podnebnih sprememb. *Svet ptic* 28(3): 20–22.
- VINKO D. & A. ŠALAMUN, 2021. First record of Violet Dropwing *Trithemis annulata* (Palisot de Beauvois, 1807) (Odonata: Libellulidae) in Slovenia. *Natura Sloveniae* 23(2): 25–37.
- VINKO, D., M. BEDJANIČ, P. KOGOVŠEK, A. TRATNIK & A. ŠALAMUN, 2022a. Osrednja tema: Kačji pastirji in njihova ogroženost, tudi v luči podnebnih sprememb. *Trdoživ* 11(1): 11–16.
- VINKO, D., M. BAHOR & D. GOERTZEN, 2022b. Two new records of *Trithemis annulata* (Palisot de Beauvois, 1807) (Odonata: Libellulidae) in Slovenia. *Natura Sloveniae* 24(2): oddan rokopis.

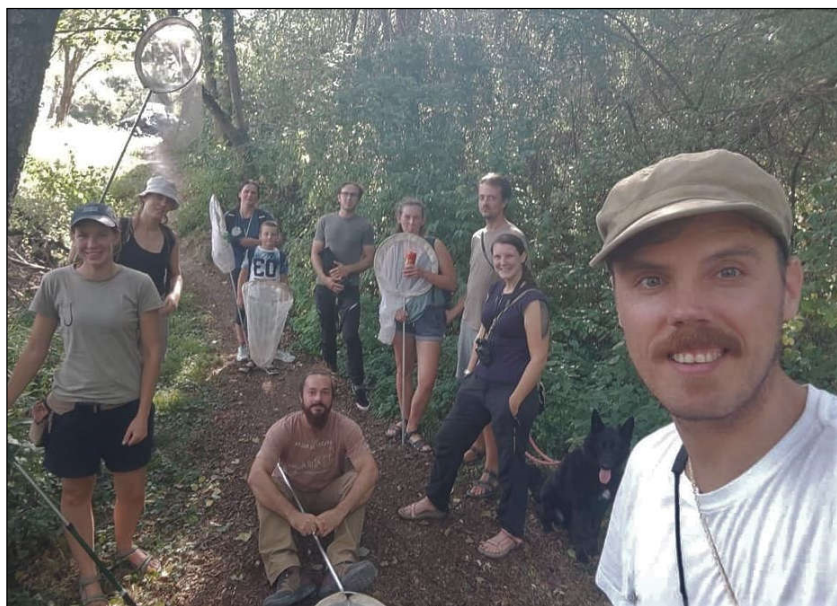
(M. BAHOR & D. VINKO)

TERENSKI POPOLDAN OB BAJERJU PRISTAVA V MENŠU

Bajer Pristava ali Mengeško jezero je največje stoječe vodno telo na območju Mengša in zato – kot je Damjan Vinko leta 2010 v *Erjaveciji* zapisal: »*Marsikateri slovenski odonatolog ne more mimo tega, da ne bi kdaj obiskal tudi opuščenega glinokopa v Pristavi v Mengšu ...*« Na raznolikost v globini vode, zaraščenosti bregov in osenčenosti oz. osončenosti, ki omogoča prisotnost več vrst kačjih pastirjev, je opozoril že KOTARAC (1999) in do 2010 je bilo v Mengeškem jezeru naštetih kar 40 vrst kačjih pastirjev (VINKO, 2010; PIRNAT, 2009).

Za popoldanski teren v sredo, 17-VIII-2022, smo Mengeško jezero (GK 465965, 113002) izbrali tudi člani Slovenskega odonatološkega društva. Ob 17. uri se je zbralo kar 10 udeležencev in skupaj smo se v prijetnem vzdušju sprehodili okrog

jezera. Po lažje dostopnem in tudi bolj obiskanem delu jezera, smo se prebili tudi skozi trstišče in opuščeni glinokop na zahodnem delu jezera. V plitvejšem delu jezera smo namočili v jezero noge in se prepričali, da je temperatura vode zelo primerna za toploljubne vrste, kot je opoldanski škrlatec *Crocothemis erythraea*, ki pa ga tokrat nismo opazili. Pregledali smo tudi suh iztok iz jezera, kjer smo pod mostom čez kanal (GK 466315, 112729) našli lev malega modrača *Orthetrum coerulescens*.



SLIKA 1. Udeleženci popoldanskega terena, opremljeni z metuljnicami in nasmehi
(Foto: D. Vinko).

Miha in Maja Babor sva se pred tem odpravila še na Hraške mlake (GK 457339, 114929) in ribnik Lahovče (GK 462565, 120270). V Hrašah me je presenetil izjemno nizek vodostaj. Večja, južna mlaka je bila brez proste vode in popolnoma preraščena s trstom. V manjši, severni mlaki je po zelo suhem poletju ostalo vode le še za vzorec v sredini, suho blatno dno pa mi je omogočilo celo hojo po mlaki skoraj do majhne luže na sredini. Na obrobju mlake so se na nizkem močvirskem rastju zadrževale samice temnega modrača *Orthetrum albistylum* in krvavordečega kamenjaka *Sympetrum sanguineum*, samci pa so aktivno preletavali srednji del mlake. Prisotni so bi bili samo raznokrili kačji pastirji (poleg obeh že naštetih še blede deva *Aeshna mixta*, zelenomodra deva *Aeshna cyanea*, prodni modrač *Orthetrum cancellatum* in progasti kamenjak *Sympetrum striolatum*).



SLIKA 2. Da je modro obarvani osebek prodnega modrača *Orthetrum cancellatum* res samica, smo se lahko prepričali, ko smo opazili jajčeca (Foto: M. Babor).

Skupaj smo na terenskem popoldnevu zabeležili 14 vrst kačjih pastirjev, ki so predstavljene v TABELI 1. Kratko terensko druženje na zanimivi lokaciji v naši bližini pa zagotovo velja še kdaj ponoviti.

TABELA 1. Seznam kačjih pastirjev, opaženih na SOD-ovem terenskem popoldnevu, dne 17-VIII-2022.

Calopteryx virgo (Lahovče)
Chalcolestes viridis (Mengeš, Lahovče)
Coenagrion puella (Mengeš)
Ischnura elegans (Mengeš, Lahovče)
Platycnemis pennipes (Mengeš, Lahovče)
Aeshna cyanea (Mengeš, Hraše, Lahovče)
Aeshna mixta (Mengeš, Hraše)

Cordulegaster sp. (Mengeš)
Somatochlora meridionalis (Mengeš, Lahovče)
Orthetrum coerulescens (Mengeš)
Orthetrum albistylum (Mengeš, Hraše, Lahovče)
Orthetrum cancellatum (Mengeš, Hraše, Lahovče)
Sympetrum sanguineum (Mengeš, Hraše, Lahovče)
Sympetrum striolatum (Mengeš, Hraše)



SLIKA 3. Po izjemno sušnem poletju je v Hraških mlakah ostalo le še malo vode. Po suhem dnu jezera se je dalo kar sprehoditi do sredine mlake (Foto: M. Bahor).

Predstavljena aktivnost je bila izvedena v sklopu projekta Kačji pastirji in podnebne spremembe, ki poteka znotraj mreže Plan B za Slovenijo in ga sofinancirata Eko sklad ter Ministrstvo za okolje in prostor s sredstvi Sklada za podnebne spremembe. Predstavljena mnenja ne odražajo nujno stališč sofinancerjev.

LITERATURA:

- KOTARAC, M., 1999. *Popis kačjih pastirjev v glinokopih Rova in Mengeš*. Poročilo za MOP – Upravo RS za varstvo narave, Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 21 str.
- PIRNAT, A., 2009. Inventarizacija kačjih pastirjev v glinokopu Pristava pri Mengšu. V: T. Gregorc T. & I. Nekrep (ured.), *Inventarizacija habitatnih tipov, kačjih pastirjev (Odonata), dvoživk (Amphibia), plazilcev (Reptilia) in ptic (Aves) na območju Jezera v Pristavi ter predlog naravovarstveno pomembnih delov na območju raziskav, Lutra* - Inštitut za ohranjanje naravne dediščine, Ljubljana. 9 str.
- VINKO, D., 2010. Terenjenje ob Pristavi, domovanju 40 vrst kačjih pastirjev. *Erjavecija* 25: 30-34.

(M. BAHOR)